

La pressió lingüística de l'Estat espanyol sobre les empreses catalanes

ABEL CARRETERO ERNESTO / JOSEP VIDAL ARRÁEZ

La política lingüística¹ és una de les disciplines que probablement gaudeixen d'un nombre més alt d'estudis i de referències a casa nostra. Per contra, els estudis que tracten la implantació de les polítiques lingüístiques sobre la realitat sociolingüística imperant en la nostra societat són més aviat escassos. La causa d'aquest desequilibri és la complexitat que presenta aquest àmbit d'estudi, ja que en molts casos les polítiques lingüístiques de la majoria d'estats es vehiculen a través de lleis i altres textos amb implicacions legals.

La llengua és un dels objectes en què la legislació, dintre l'àmbit socioeconòmic i empresarial, incideix més a l'hora d'establir obligacions —deures, per fer una analogia amb el terme que s'usa per a referir-se als ciutadans—. Si tenim en compte aquesta complexitat abans alludida —sumada a l'alta freqüència de canvis i actualitzacions legislatives— i el fet que, en molts països —entre ells Espanya—, la matèria lingüística afecta d'una manera transversal diverses competències, cal ser conscients que la llengua esdevé un factor fonamental per a les polítiques orquestrades pels estats.

En el cas de països plurilingües com Espanya, on hi ha una llengua oficial única i diverses llengües cooficials en algunes comunitats concretes, quina és la gestió lingüística que es fa per tal de legislar d'una manera efectiva en el territori? Totes les llengües reben el mateix tracte? Existeixen les mateixes obligacions per a les empreses quant a l'ús de les diferents llengües? I, més concretament, a Catalunya, on hi ha una sola llengua pròpia i oficial

ahora, quines obligacions legals hi ha envers el català i el castellà?

Aquestes són les preguntes que intenta respondre un estudi publicat per la Plataforma per la Llengua —i elaborat pels signants d'aquest article— el mes de març passat. L'informe² mostra el desequilibri —en data de desembre del 2014— de la legislació lingüística a l'Estat espanyol pel que fa a les obligacions que tenen les empreses catalanes d'utilitzar el català i el castellà. L'estudi se centra tant en la normativa aprovada pel poder legislatiu espanyol com en l'establerta per la Generalitat o el Parlament de Catalunya. Val a dir que tan sols hem considerat les disposicions que legislen d'una manera explí-

cita sobre una de les dues llengües oficials a Catalunya.³

Els resultats més destacables que hem obtingut són, principalment, dos. En primer lloc, constatem un fort desequilibri entre el nombre de disposicions vigents que obliguen a l'ús del castellà i les que afecten l'ús del català. En aquest sentit, la diferència en termes numèrics és prou significativa: de les 364 disposicions que hem detectat que tenen alguna afectació lingüística, un total de 340 estableixen l'obligació de fer ús del castellà (93,41%) i tan sols 24 ho fan per al català (6,59%).

En segon lloc, com a apunt de tipus qualitatiu, hem observat que les lleis catalanes se centren molt més en la protecció dels drets dels consumidors de rebre la informació bàsica en català —com la retolació, les factures, els tiquets, etc.—, mentre que les lleis castelles abasten àmbits molt més amplis que inclouen tot el procés de comercialització dels productes —com, per exemple, l'etiquetatge, les traduccions al castellà dels productes importats de l'estranger, les relacions amb l'Administració, etc.

De tot plegat n'extraïem una reflexió final, però no per això menys important: mentre que Espanya malda, insistentment i conscientment, perquè la presència del castellà en les empreses privades de Catalunya sigui una realitat inqüestionable i homogènia, el Govern català no pot aspirar a fer realitat les mateixes intencions, i és per això que se centra en la protecció dels drets lingüístics dels ciutadans, que són, en definitiva, els principals beneficiaris de les accions legislatives d'un govern. ◆

Mentre que Espanya malda, insistentment i conscientment, perquè la presència del castellà en les empreses privades de Catalunya sigui una realitat inqüestionable i homogènia, el Govern català no pot aspirar a fer realitat les mateixes intencions.

1. Entesa en doble sentit: ens referim tant al conjunt d'accions encaminades a influir sobre l'actitud de les persones envers la llengua com a totes les mesures de caire polític pensades amb la intenció de legislar sobre temes lingüístics.

2. El podeu llegir en l'enllaç següent: <http://www.plataforma-llengua.cat/que-fem/noticies/2798/denunciem-la-desmesurada-imposicio-del-castella-que-pateixen-les-empreses-a-catalunya>

3. La metodologia que hem seguit per a fer la cerca de les diferents disposicions ha pres com a punt de referència els portals web del BOE i del DOGC, per al castellà i el català, respectivament.